

Onderwerp

Kadernota 2027-2030

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Voor u ligt de Kadernota 2027-2030. Deze Kadernota bevat de kaders voor de uitwerking van de Begroting 2027 en het meerjarenperspectief van de drie daarop volgende jaren (2028-2030). Dit meerjarig perspectief is uitgewerkt in een financiële meerjarenraming en voorzien van een toelichting. Evenals voorgaande jaren bevat de Kadernota 2027-2030 een bijlage met een totaaloverzicht van financiële voorstellen en ontwikkelingen voor de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland en daarbinnen voor het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI).

Inhoud

In de Kadernota worden de bijstellingen op het niveau van de beleidsdoelen ter vaststelling aan Provinciale Staten voorgelegd. De begrotingsstructuur is ingedeeld in zeven ambities, waarna het Overzicht Algemene middelen en Organisatie volgt. Elke ambitie is vervolgens onderverdeeld in meerdere beleidsdoelen die door Provinciale Staten zijn vastgesteld. Elk beleidsdoel is uitgewerkt in beleidsprestaties. Met deze beleidsprestaties geeft het college van Gedeputeerde Staten aan wat ze gaat doen om de beleidsdoelen te realiseren.

Context van deze Kadernota

In de bestuurlijke inleiding van de Kadernota lichten wij toe dat deze Kadernota tot stand is gekomen in een periode van grote onzekerheden in de wereld. Die hebben ook hun effect op de provincie Zuid-Holland. In het hoofdstuk 'Onzekerheden met mogelijke impact op het begrotingssaldo' beschrijven wij vier hoofdlijnen waarin die onzekerheden zich uiten:

1. Prijsstijgingen en inflatie (grondstoffen en energie)
2. Financiële onzekerheid en rentelasten
3. Verstoorde logistiek en veiligheid
4. Weerbaarheid onder druk

In het genoemde hoofdstuk in de Kadernota is in meer detail terug te lezen wat we hieronder verstaan en welke mogelijke effecten dit heeft op de provincie Zuid-Holland.

In het hoofdstuk 'Lange termijn inzicht ambities' hebben we per ambitie bij de verschillende beleidsdoelen een beleidsmatige tekst opgenomen. Die tekst is grotendeels gebaseerd op de ontwikkelingen die zijn opgenomen in de vast te stellen herziening omgevingsbeleid 2025. In die tekst lichten we toe welke accenten met name van belang zijn voor 2027 en latere jaren.

Bijstellingen en financieel beeld Kadernota 2027-2030

In de Kadernota 2027-2030 zijn geen mutaties op het begrotingssaldo opgenomen. De (meerjarige) mutaties op het begrotingssaldo zijn verwerkt in de Voorjaarsnota 2026 om te voorkomen dat het

meerjarig beeld in de Voorjaarsnota onjuist is en de stukken alleen in samenhang met elkaar kunnen worden gelezen.

Algemeen financieel beeld

In de Kadernota is voor 2026 een totaal aan lasten opgenomen van € 1.206,4 miljoen. De baten bedragen € 1.100,4 miljoen. Het verschil van afgerond € 106 miljoen wordt gedekt door het inzetten van bestemmingsreserves en de algemene vrije reserve.

Begrotingssaldo Kadernota 2026

In lijn met de gemaakte afspraak in het coalitieakkoord presenteert het college bij de begroting een meerjarig structureel en reëel evenwichtig begrotingssaldo. Het totale begrotingssaldo voor het jaar 2027 was € 29,7 miljoen (voordelig) na de Begroting 2026 en is door de verwerking van de meerjarige mutaties bij de Voorjaarsnota 2026 € 10,2 miljoen (voordelig). De afname van het voordelige begrotingssaldo met € 19,5 miljoen is toegelicht bij de Voorjaarsnota 2026.

Bij het vaststellen van de originele Begroting 2026 in november 2025 was het structurele begrotingssaldo voor begrotingsjaren 2027-2030 € 29,8 miljoen tot € 54,8 miljoen voordelig. Onderstaande tabel toont zowel het totale begrotingssaldo als de uitsplitsing daarvan naar het structurele begrotingssaldo na verwerking van de bijstellingen in Voorjaarsnota 2026:

Type mutatie (bedragen x € 1 mln)	2027	2028	2029	2030
Structureel begrotingssaldo Begroting 2026	31,6	37,0	59,7	56,6
Verwerking amendementen Begroting 2026	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
Structureel begrotingssaldo Begroting 2026, incl. amendementen	29,8	35,2	57,9	54,8
Inzet van middelen investeringsagenda	-13,7	-16,0	-13,7	-9,7
Autonome ontwikkelingen (provinciefonds, mrb, indexering, kapitaalslasten)	21,0	25,7	27,5	22,8
Beklemmingen jaarrekening 2025	-3,0	-1,1	-0,3	-0,2
Effecten van het doorschuiven van middelen naar toekomstige jaren	-7,9	-3,7	3,4	-0,3
Nieuwe voorstellen en de inzet van middelen (vanuit reserves)	-19,1	-21,0	-25,8	-16,3
Herbeoordeling incidenteel - structureel	-1,5	-0,3	-2,2	-0,5
Structureel begrotingssaldo Voorjaarsnota 2026	5,7	18,7	46,6	50,7
Correctie voor de fasering van lasten Investeringsagenda	13,7	16,0	13,7	9,7
Correctie beklemmingen jaarrekening 2025	3,0	1,1	0,3	0,2
Correctie voor de fasering van lasten VJN2026 en eerdere jaren	7,9	3,7	-3,4	0,3
Structureel reëel begrotingssaldo Voorjaarsnota 2026 / Kadernota 2027	30,3	39,6	57,3	60,9

Met name de effecten van de inzet van de investeringsagenda en nieuwe voorstellen met een claim op het begrotingssaldo hebben een negatief effect op het structurele begrotingssaldo. In de jaren 2027 – 2030 is er zodoende sprake van afgerond een structureel saldo tussen ca. € 5,7 miljoen en € 50,7 miljoen. Dit benadrukt ook dat met name op de korte termijn meer druk op het begrotingssaldo staat dan op de middellange- lange termijn. De voornaamste redenen daarvan zijn de inzet van bestemmingsreserves op structurele taken en het doorschuiven van middelen naar toekomstige jaren, waaronder de beklemmingen bij jaarrekening 2025.

In bovenstaande tabel presenteren we ook een structureel reëel begrotingssaldo. Dit saldo komt tot stand door het structureel begrotingssaldo te corrigeren voor budgetten van structurele taken die worden doorgeschoven naar latere jaren. Daarmee schetsen we een reëler beeld van het daadwerkelijke structurele begrotingssaldo. Dit staat in detail toegelicht in het boekwerk Kadernota onder Financiële hoofdlijnen en begroting (Budgettair Kader Begroting 2027 - 2030) - Begrotingssaldo 2027 - 2041 en Algemene reserve.

Bovenstaande saldi zijn een momentopname gebaseerd op de mutaties die financieel technisch zijn opgenomen tot en met de Kadernota 2027-2030. Dit betekent dat aanvullende besluitvorming met betrekking tot extra inzet van middelen of het doorschuiven van middelen naar toekomstige jaren (die aangemerkt zijn als structurele middelen) tot een verslechtering van het structurele begrotingssaldo leiden.

Motie 1812 - herziening verhoging provinciale Motorrijtuigenbelasting

Bij de behandeling van de Begroting 2026 is de Motie 1812 'Herziening verhoging provinciale motorrijtuigenbelasting positief financieel perspectief meicirculaire 2026' aangenomen. Hierin wordt gevraagd om een herziening van de door PS bij Begroting 2026 vastgestelde extra verhoging van 0,3 procenten bij voldoende financieel perspectief na de publicatie van de meicirculaire 2026. Na de publicatie van de meicirculaire gaan wij expliciet toetsen of de structurele begroting van de provincie duurzaam sluitend blijft zonder deze belastingverhoging.

Bij Begroting 2026 is het effect van deze verhoging ingeschat op circa € 1,4 miljoen per jaar. De gepresenteerde saldi zijn een momentopname en worden nog beïnvloed door de meicirculaire van het Rijk, eventueel nieuwe inhoudelijke voorstellen en het faseren van lasten bij Najaarsnota 2026 en Begroting 2027. Op basis van de huidige inzichten blijft de structurele begroting van de provincie duurzaam sluitend zonder deze belastingverhoging. Daarbij dient er wel aandacht te zijn voor de beperkte resterende structurele ruimte in met name 2027 en in hoeverre Provinciale Staten structurele ruimte wil houden voor extra wensen voor de ambitie die in de motie is genoemd.

Vaststellen indexatiepercentages

Indexering is het aanpassen van geldbedragen aan een indexcijfer. Vaak betreft dit aanpassing aan de inflatie zodat het reële bedrag gelijk blijft. In de provinciale context betekent dit dat beschikbare budgetten worden opgehoogd zodat hiermee dezelfde koopkracht behouden blijft. De begroting wordt hiermee waardevast gemaakt.

In de Financiële verordening 2021 zijn de kaders opgenomen met betrekking tot indexatie. De praktische uitvoering daarvan is vastgelegd in de Uitvoeringsnota indexatiebeleid (2025) die GS heeft vastgesteld. In deze Kadernota zijn deze kaders toegepast. De opgenomen indexen zijn veelal gebaseerd op de CPB-raming van begin maart 2026. Daarin waren nog niet de effecten verwerkt van de oorlog in het Midden-Oosten en als gevolg daarvan de wereldwijze stijging van energieprijzen. In aanloop naar de Begroting 2027 blijven we deze ontwikkeling monitoren en zullen daar waar nodig aangepaste indexcijfers hanteren en/of aanvullende middelen reserveren in de stelpost voor prijscompensatie. In de Begroting 2027 informeren we Provinciale Staten daarover.

Vaststellen begrotingssubsidies

Begrotingssubsidies zijn subsidies waarbij de subsidieontvanger en het bedrag wat maximaal als subsidie kan worden verleend expliciet in de begroting van de provincie Zuid-Holland staat vermeld. De bevoegdheid voor het vaststellen van begrotingssubsidies is voorbehouden aan Provinciale Staten. Met het vaststellen van begrotingssubsidies wordt de wettelijke grondslag verkregen voor het verstrekken van deze subsidies. In de Kadernota is in bijlage 2 (Subsidies) het overzicht opgenomen van de begrotingssubsidies. Deze bijlage bevat daarnaast ook de subsidieregelingen en daarbij behorende subsidieplafonds die door het college van Gedeputeerde Staten zijn vastgesteld. De subsidieplafonds passen ten alle tijden binnen de budgettaire kaders die uw Staten vaststelt.

Monitor Leefomgeving Zuid-Holland

De monitor Leefomgeving Zuid-Holland is recent aan uw Staten toegestuurd (zie [link](#)). De monitor laat de stand van zaken en ontwikkelingen 'buiten' in de Provincie Zuid-Holland zien. De monitor brengt (beleidsrelevante) ontwikkelingen in de leefomgeving in beeld, maar doet geen uitspraak over de relatie met provinciaal beleid of over de effectiviteit, efficiëntie of legitimiteit van provinciale keuzes binnen dat beleid. De monitor beschrijft de staat van de leefomgeving aan de hand van indicatoren, die gegroepeerd zijn in thema's. Deze indicatoren worden jaarlijks bijgewerkt. Daarbij kijken we naar een actualisatie van de kleurscores en de beleidsmatige uitleg daarvan. De volledige monitor Leefomgeving is te zien via de volgende link: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/>.

De bij de jaarstukken aangeboden monitor kan bij de behandeling van de Kadernota uiteraard wederom worden betrokken bij de dan voorliggende besluitvorming.

Afhandeling toezeggingen

Niet van toepassing

Proces

Technische sessie	1 juni 2026 (maandag)
Statencommissie Bereikbaarheid en Wonen	10 juni 2026 (woensdag)
Statencommissie Ruimte en Milieu	10 juni 2026 (woensdag)
Statencommissie Landelijk gebied	17 juni 2026 (woensdag)
Statencommissie Economie en Energie	17 juni 2026 (woensdag)
Statencommissie Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	17 juni 2026 (woensdag)
Provinciale Staten	8 juli 2026 (woensdag)

Technische vragen

De commissies in juni zijn in vergelijking met andere jaren een week vroeger. Dat laat beperkt ruimte tussen het publiceren van de stukken rond 28 mei 2026 en de eerste Statencommissies op 10 juni. Technische vragen over de Voorjaarsnota 2026 of Kadernota 2027-2030 ontvangen we graag zo spoedig mogelijk via het emailadres technischevragen@pzh.nl. We prioriteren de vragen voor de eerstvolgende Statencommissies. Daarnaast vragen we voor uw begrip voor doorlooptijd van de beantwoording van de vragen. Om die reden kunnen vragen niet altijd voor de Statencommissies worden beantwoord. Vragen worden altijd beantwoord voor de vergadering van Provinciale Staten.

De beantwoording van de technische vragen vindt plaats via een lid GS-brief van de gedeputeerde Financiën op twee momenten:

- Uiterlijk dinsdagmiddag 9 juni voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Bereikbaarheid & Wonen en Ruimte & Milieu.
- Uiterlijk dinsdagmiddag 16 juni voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Landelijk gebied, Economie & Energie en Bestuur, Maatschappij en Middelen.

Waar nodig volgen nog additionele momenten waarin de technische vragen worden beantwoord.

Procedure

N.v.t.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 mei 2026, met het besluitnummer PZH-2026-887856950;

Gelet op Artikel 105, 143, 145, 193 t/m 195 van de Provinciewet, en de artikelen 7, 22 en 23 van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten (BBV);

Besluiten:

1. Vast te stellen de Kadernota 2027-2030 met inachtneming van de volgende onderdelen:
 - a. De te hanteren signaleringswaarden voor vijf financiële kengetallen;
 - b. De te hanteren indexatiecijfers voor de Begroting 2027;
 - c. De twaalf reserves waarop mutaties per ultimo jaar kunnen plaatsvinden;
2. Vast te stellen de budgetten voor jaarschijf 2027 en de meerjarenraming, zoals opgenomen in de financiële hoofdlijnen (Budgettair Kader Begroting 2027-2030);
3. Vast te stellen de mutaties in het begrotingssaldo Kadernota 2027-2030;
4. Vast te stellen de mutaties op de investeringskredieten Kadernota 2027-2030;
5. Vast te stellen de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves Kadernota 2027-2030;
6. Vast te stellen de in Bijlage 3 'Wijzigingen Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland' opgenomen financiële voorstellen (hoofdstuk 3) en ontwikkelingen zoals die zijn toegelicht en gespecificeerd in de tabellen naar exploitatie uitgaven en investeringskredieten;
7. Vast te stellen de in bijlage 2 (Subsidies) opgenomen begrotingssubsidies.

Den Haag, 8 juli 2026

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter
mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

- Kadernota 2027-2030

Den Haag, 26 mei 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

plv. Voorzitter
A. (Arno) Bonte